

Capitulum primum. De institutione ordinis Cisterciensis. Discretio pro de conversione. cupiens loqui de conversione: illius gratiam in uoco qui loquitur pacem implet

suam. et super sanctos suos. et in eos qui conuertuntur ad eum. Eius est scribenda in spirare. calami gubernatrix. mercedem laboris recompensat. Ab ipso enim salutaris est consilio. quod quos potenter committit. ab his misericorditer iram suam auertere. **Novius.**

Finis Cod. (D) bibl. Reg. Düsseldorf.

Explicit secunda pars dialogorum domini cesarii.

Codex Exiguus Stilus Auctorem Reti-
cens. Ingeror in Medium Veluti Noua Ver-
bula Spargens.
Sic Ut Mitis Amor Terat Aspera
Mitis Illa.
Corrigat Ac Mores Addat Nota
Vera Salubres.

Cesarum munus sumat amica
manus.

Incipit distinctio. iij. de confessione. capitulum primum.

ine desiderio confessionis quia instructuosa est omnis contritio. uidere debemus quid sit confessio. et qualis esse debeat. que sit eius uirtus. quis fructus. **Novius.**

Finis Cod. (A) bibl. Reg. Düsseldorf.

**Explicit duodecima distinctio. Codicis Exigui Stilus Auctorem Reti-
cens. Ingeror in Medium Veluti Noua Ver-
bula Spargens. Sic Ut Mitis Amor Terat Aspera
Mitis Illa. Corrigat Ac Mores Addat Nota Vera
Salubres.**

Editio princeps sine loco et anno. Coloniae apud Udalr. Zell. circ. 1475. in fine.

Duodecime distinctiois dialogi miraculorum Cesarii Cisterciensis monachi: et per consequens totius dialogi finis est felicitate **DEO GRATIAS.**

Obicis exigui stilus auctorem reticens

Ingeror in medium: veluti noua uer-
bula spargens.
Sicut mitis amor terat aspera:
mitis illa
Corrigat: ac mores addat nota
vera salubres.

Diligite frag-
menta ne pe-
reant. Cum
ex debito iurē
te sollicitudis
aliqua ex hys
que in ordine
nostro nostris
temporibus mira-

culose gesta sunt. et cotidie fiunt. recar-
entem nouicij: rogatus sum a quibus-
dam ad instantia multa. eade scripto p-
petuare. Dicebant enim irrecupabile fore
dampnum: si ea periret p obliuionē q̄
posteris esse poterant ad edificacionē.
Cum ad hoc minus essem parus. tum
ppter lacum sermonis inopiam. tum
ppter inuidorū detractionē: accessit ab
latis mei imperiū. necnō et ab his loca-
te marie consiliū. quibus contradicē lu-
aci nō est. Memor etiā p̄dicte sentēcie
saluatoris: alius panes integros tur-
bis frangentibus. id est fortes scripturarū
questiones exponētib: ego micās de-
dentes colligens ppter inopes. nō grā
sed literatura! duodecim ex eis sp̄tel-
las impleui. Tandem enī distinctionibz
omne opus diuisi. **P**rima distinctio
agit de conuersione. **S**ecunda de contricōe.
Tercia de confessione. **Q**uarta de rep-
tacione. **Q**uinta de demonibz. **S**exta
de uirtute simplicitatis. **S**eptima de
beata uirgine maria. **O**ctaua de
diuisis uisionibz. **N**ona de sacramē-
to corporis et sanguis xpi. **D**ecima de
miraculis. **U**ndecima de morientibz.
Duodecima de pena necnō et glā mor-
tuorū. **U**t autē cōp̄tencius exempla
ordinate? more dyalogi duas intro-

duci psonas. nouicij uidelicet interroga-
tis. et monachi respondentis: q̄a dum
dictantis nomē pagina sup̄mit: de-
trahentis lingua acus deficit et arelat.
Necnō qui nomē ei scire desiderat:
p̄ma distinctionū elemēta cōpingat.
Plurima etiā inserui. que extra ordi-
nē contigerūt. eo qd̄ esset edificatoria
et a uiris religiosis sicut et reliqua mi-
reata. **T**estis est in dñs! nec unū qd̄
caplin in hoc dyalogo me finisse. **E**t
si aliqua forte aliter sunt gesta qm̄ a
me scripta: magis uidet hys ip̄tan-
dū a quibz michi sunt relata. **E**t quia
continēcia hui dyalogi satis miraci-
losa est: nomē ei indat dyalogus mi-
raculorū. **E**st et ratio quare distinc-
tiones sic sunt ordinate. **Q**uia conui-
ti quis potest extius sine contricōe.
p̄ma distinctio loquit̄ de cōuersione.
Item q̄a cōuersio inutilis est sine cōtri-
cione i p̄ccōre. scdm̄ locū tenet distinc-
tio contricōnis. **I**tem q̄a contricō in se
arelat nisi subsequat̄ cōfessio oris: r̄e
ei subiūgit̄ distinctio cōfessionis. **I**te
q̄a cōfessio raro sufficit ad delendum
p̄cā penā: uene ei cōtinuat̄ satisfactō-
nis distinctio: qm̄ rep̄tacionē eē plāui.
Ite q̄a demones rep̄tacionū auctores sūt
sue incentores: sequēs de eis distinctio
subiūgit̄. **I**te q̄a simplicitas magnū ē
antidōtū cōt̄ temptacionē: dicit̄ itē
demonū distinctio subnectit̄ simplici-
tatis. **S**ex iste distinctioēs prinēt ad
meritū: relique sex ad p̄miū. **U**t autē
sic ordinent̄: etiā r̄asū numeri requir̄.
Sicut unitas radix est oīm̄ numerorū:
ita et cōuersio signū est oīm̄ iustifica-
cionū. **B**inario cōgruit contricō. q̄

LIBRIS
HISTORICIS
BIBLIOTHECÆ
DUSSELDORFENSIS

a quo sit trāstatis. vel in que;
locum depositus. ¶ Nouit?
Quid si illū trāstulit angelus
dñi? ¶ Monach? Hoc non
est visū eis q̄ vitam illius no
uenāt. Magis timeſt q̄ causa
captus eius fuit vitū subꝛte
elationis. q̄ meritū deuo cōmis
Audi quid Augustinus dicat
Quonies plus me delectat in
q̄t cantus: q̄ res que cantat̄
to tiens me grauit̄ peccare cōfi
teor. Et organū illud spiritus
sancti tratus felic; papa Gre
gorius etiā dicit. Cū blanda
vox queritur vita sobria deleri
tur. Ecce exemplū. ¶ Ca. ij.

Quēpe quodā clericus q̄
busdā in ecclesia quadā
seculai for titer. id est clamose
nō deuote cantantib? a voces
tumultuosas in subline tollē
tibus. vidit homo q̄dam reli
giosus. q̄ forte tunc affuit: q̄n
dam demōnē in loco eminenti
ori stantē: sacco magnū 7 lō
gum in sinistr̄ manu tenere. q̄
cantantū voces dextra lat̄? ex
te nsa capiebat: atq; in eūdem
saccu mittēbat. Illis expleto
cantu int̄ se gloriāntib; tanq̄
q̄ bene a fortiter deū laudassēt
Rūdit ille. q̄ vidit visionem.
In cantastis. si sacco
atq; in suo p̄comate satis fa

lis a interrogāb? cur hoc di
ceret: visionē eis exposuit. Hoc
mibi tulit ab̄b ordinis cister
ciensis. vir summe grauitatis
Dñs erēplis nō reprehendit̄
deuotus clamor: q̄ deus lauda
tur in cantu a in psalmo dya:
sed tū manis gloria. Mem̄ p
p̄tā dixisse. Circuito et imo
lato in tabernaculo ei? hostiā
uāsentionis cantabo: a psal
mu; dicam dño. Quantū ei de
uota placeat uocū exaltacō. sa
tis audies in seq̄nti distinctōe
capitulo q̄nto. Ibidē inuenies
quantū ex hoc demōes letent̄
si sine hūilitate in psalmo dia
uoces exalantur. Audi nūc ex
emplū satis terribile. de sup̄ba
7 luciatua p̄dicacōe. ¶ Ca. r.

Eo tempe quo Oliuerus
scolasticus Coloniensis
cuius in sēda distinctōne men
tionē feci. cruce m̄ p̄dicauit int̄
brugge a glent ciuitates flā
drie. uenit ad frēm Bernardū
monachū nostrū. qui tunc co
mes erat urbi 7 collega ei? dē
Oliueri: sacerdos quida; Sy
gerus noie in habitu religioso
capā habens in p̄ctore signa
tā quasi tēplarij. Erat autē fa
cie pulcher: a statura procer?
atq; in suo p̄comate satis fa
tundus. Sic cū obtulisset iam

Quarta distinctio De tentacione.

oñi! **M**onachus hoc non est visū eis qui vitam illius nouerāt. magis timetur q̄ causa raptus eius fuerit viciū suborte elacionis. q̄ meritū deuotionis **A**udi quid **A**ugustinus dicat. q̄ciens pl' me delectat inq̄t cāt' q̄ res que cantatur tocians me grauiter peccare confiteor. **E**t organum illud spiritus sancti beatus scz papa **G**regorius etiā dicit **C**ū blāda vox queritur vita sobria deseritur **E**cce exemplum

Cap ix.

Quēpe quodā clericis q̄busdāz in ecclesia q̄dam seculari fortit' id est clamose non deuote cantantibus et voces tumultuosas in sublime tollentibus. vidit homo quidam religiosus. qui forte tunc affuit. quendam demonem in loco eminenciozi stantem saccum magnum et longum in sinistra manu tenere. qui cantantiū voces dextra latius extensa capiebat. atq̄ in eundem saccum mittebat. **I**llis expleto cantu inter se gloziantibus. tanq̄ qui bene et fortiter deum laudassent **R**espondit ille. qui vidit visionem. **B**ene quidem cantastis. sed saccum plenum cantastis **M**irantibus illis et interrogantibus. cur hoc diceret visionem eis exposuit **H**oc mihi retulit abbas ordinis cisterciens' vir summe grauitatis **H**is exemplis non rephendit' deuot' clamor. q̄ deus laudat in cantu et in psalmodya. sed tm̄ inanis gloria **M**emini pphetam dixisse **C**ircuibo et immolabo in tabernaculo eius. hostiā vociferacōnis cantabo q̄ psalmū dicā dño **Q**antum ei deuota placeat vocum exaltatio. satis audies in sequenti distinctioe. capitulo quinto. **I**bidem inuenies quantum ex hoc demones letentur si sine humilitate in psalmodya voces exaltentur. **A**udi nunc exemplum satis terribile. de superba et lucratiua predicacione

Cap x.

Quō tempore quo **O**liuerus scolasticus **C**oloniensis cuius in se cūda distinctioe mēcionem feci. crucem predicauit inter brugge et ghent ciuitates flandrie. venit ad fratrem **B**ernardum monachum nostrum. qui tunc comes erat verbi et collega ei' dem **O**liueri sacerdos quidam **S**ygerus nomine in habitu religioso capam habens in pectore signatam quasi templarij. **E**rat autem facie pulcher. et statura procerus atq̄ in suo ydeomate satis facundus **H**ic cum obtulisset iam victo **B**ernardo diuersi coloris gemmam. et dixisset se illā attulisse de septia et tante esse virtutis vt victoriosos efficeret. qui ea vterentur. **R**espondit ille **D**omine vestra non recipiam. si potero vos apud